

REGIONALT VÆKSTPARTNERSKAB MELLEM REGERINGEN OG BORNHOLMS VÆKSTFORUM

---

22. maj 2012

Danmark står over for en betydelig vækstudfordring, som ikke alene skyldes den aktuelle krise, men også at den danske konkurrenceevne er forringet gennem en årrække. Det er derfor en central prioritet, at Danmark kommer tilbage som en konkurrencedygtig spiller på de globale markeder og er et attraktivt investerings-, udviklings- og produktionsland.

Dette understreger vigtigheden af en offensiv erhvervs- og vækstpolitik.

De generelle vækstvilkår skal forbedres. Det gælder fx i forhold til arbejdsudbud, uddannelse, adgang til kapital, konkurrence, forskning, innovation og infrastruktur.

Samtidig skal der fokuseres på de specifikke vækstvilkår på områder, hvor dansk erhvervsliv har særlige styrker og potentialer. Det kan fx være på områder, hvor der er udsigt til en stigende global efterspørgsel, og hvor vi samtidig kan løse vigtige globale samfundsudfordringer inden for fx sundhed, klima og miljø.

Regeringen og Bornholms Vækstforum er enige om at sikre en stærk og koordineret sammenhæng mellem den nationale og regionale indsats for vækst og erhvervsudvikling.

Parterne har på den baggrund indgået et regionalt vækstpartnerskab. Med vækstpartnerskabet ønsker regeringen og vækstforum et styrket samarbejde om indsatsen for vækst og erhvervsudvikling på Bornholm, herunder om udvalgte indsatser, der har særlig prioritet i vækstforums erhvervsudviklingsstrategi "Bright Green Island – Bornholm, en grøn vækst-ø".

Vækstpartnerskabet indgås inden for de eksisterende økonomiske og administrative rammer.

Bornholms Vækstforum, erhvervs- og vækstministeren, ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser samt ministeren for by, bolig og landdistrikter har i forbindelse med indgåelse af vækstpartnerskabet drøftet de erhvervs- og vækstmæssige udfordringer og muligheder på Bornholm, herunder:

- Vækstforums hidtidige indsats for vækst og erhvervsudvikling, herunder de resultater vækstforum har opnået siden kommunalreformen i 2007.
- Perspektiverne i et styrket samarbejde mellem vækstforum og LAG'en om erhvervsindsatsen på Bornholm.

- Vækstforums arbejde med regionale styrkepositioner, uddannelse samt samarbejdet herom.
- Særlige udfordringer for erhvervsudviklingen på Bornholm, herunder udrulning af bredbånd på øen og trafikale tilgængelighed til og fra øen. Desuden påpegede Vækstforums formandskab betydningen af statslige arbejdspladser på Bornholm.

Nedenfor beskrives udvalgte indsætter for vækst og erhvervsudvikling, som parterne vil samarbejde om inden for rammerne af vækstpartnerskabet.

1. Evaluering af kommunalreformen

Med kommunalreformen, der trådte i kraft 1. januar 2007, blev den offentlige sektor i Danmark omorganiseret. Der blev etableret et nyt kommunalt og regionalt Danmarkskort og gennemført en ny opgavefordeling mellem stat, kommuner og regioner – også på erhvervsområdet.

De regionale vækstfora blev oprettet i forbindelse hermed og har som led heri haft ansvaret for den regionale indsats for vækst og erhvervsudvikling. Vækstforaene har til opgave at overvåge de regionale og lokale vækstvilkår og udarbejde en regional erhvervsudviklingsstrategi med afsæt i regionens erhvervspecialisering og rammevilkår. Med afsæt i strategien indstiller vækstfora til regionsrådet om anvendelsen af de midler, regionen har afsat til erhvervsformål og indstiller til staten om anvendelsen af EU's strukturfondsmidler.

Regeringen vil foretage en evaluering af kommunalreformen og den nuværende arbejdsdeling mellem kommuner, regioner og stat. Dette omfatter blandt andet regionernes opgave vedrørende regional udvikling, herunder den regionale indsats for vækst og erhvervsudvikling.

Med henblik på at evaluere kommunalreformen på erhvervsområdet er der nedsat en arbejdsgruppe med Erhvervs- og Vækstministeriet som formand og med deltagelse af Økonomi- og Indenrigsministeriet, Finansministeriet, Skatteministeriet, Miljøministeriet, Beskæftigelsesministeriet, Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter, KL og Danske Regioner. Der sættes som led i evalueringen fokus på opgavefordelingen i erhvervsudviklingsindsatsen, evaluering af de regionale vækstforas indsats, udgifter til administration, regionale udviklingsplaner samt evaluering af kommunernes virksomhedsrettede sagsbehandling.

Regeringen og vækstforum har på den baggrund aftalt, at Bornholms Vækstforum blandt andet vil bidrage med information og data til brug for en evaluering af indsatsen for vækst og erhvervsudvikling, der bl.a. skal belyse de regionale vækstforas anvendelse af erhvervsudviklingsmidler (EU's strukturfondsmidler samt regionale midler), herunder om der med kommunalreformen er skabt grundlag for en mere strategisk, sammenhængende anvendelse af disse midler.

2. Styrket samarbejde på udvalgte erhvervsområder

Parterne er enige om et styrket samarbejde om indsatsen på udvalgte erhvervsområder, hvor dansk erhvervsliv har særlige styrker og potentialer.

Regeringen vil på udvalgte erhvervsområder nedsætte vækstteams, der skal udarbejde anbefalinger til regeringen om indsatser, der kan styrke væksten inden for det konkrete erhvervsområde. Der er indtil videre nedsat vækstteams på 4 områder: Vand, bio & miljøteknologi, Kreative erhverv · design, Det Blå Danmark og Sundheds- og velfærdsløsninger. Der er endvidere foreløbigt planlagt at nedsætte vækstteams på yderligere tre områder: Klima og energi, Fødevarer samt Turisme og anden oplevelsesøkonomi.

Det er aftalt, at vækstforum som bidrag til de enkelte Vækstteams arbejde vil:

1. Bidrage med kortlægning af erhvervsmæssige styrker i regionen inden for erhvervsområderne
2. Beskrive vækstforums hidtidige indsats inden for erhvervsområderne
3. Give eventuelle indspil til, hvad der ses som vækstbarrierer inden for erhvervsområderne

Regeringen vil i forlængelse af de enkelte vækstteams anbefalinger udarbejde handlingsplaner, som kan forbedre vækstvilkårene på erhvervsområdet. Danmarks Vækstråd, hvor blandt andet formændene for hvert vækstforum har sæde, vil blive hørt i forbindelse med arbejdet. Regeringen vil drøfte udmøntningen af handlingsplanerne med de regionale vækstfora på relevante områder.

3. Grøn omstilling

Regeringen og vækstforum vil fortsætte det brede samarbejde inden for klima og energi. Samarbejdet vil blandt andet ske i regi af det kommende vækstteam "Klima og energi" og kan eventuelt omfatte implementeringen af dele af energiaftalen fra marts 2012.

Det er regeringens mål, at halvdelen af Danmarks traditionelle elforbrug skal komme fra vind i 2020. Erhvervs- og Vækstministeriet vil i dialog med de regionale vækstfora og Vindmølleindustrien belyse, hvordan vi samlet set bedst kan fastholde og udvikle Danmarks position på vindmølleområdet. Parterne vil på grundlag heraf drøfte tilrettelæggelsen af den fremtidige regionale og nationale indsats på området.

Danmark har chancen for at udvikle sig til et grønt demonstrationsland for nye teknologier og metoder. I den forbindelse er regeringen positiv over for, at Bornholms Vækstforum har fokus på at understøtte demonstration af nye grønne teknologier i stor skala og på den måde bidrage til at gøre Danmark til et attraktivt test- og demonstrationsland, herunder EcoGrid-projektet, der bl.a. laver forsøg med elproduktion, hvoraf 50 pct. stammer fra vindkraft. I det omfang regioner, kommuner, erhvervsliv og forskningsinstitutioner ønsker at gennemføre forsøgs- og demonstrationsprojekter herom, vil Klima-, Energi- og Bygningsministeriet positivt overveje mulighederne for at kunne bakke op om projekterne.

Bornholm er i den sammenhæng velegnet til demonstration af nye teknologier i stor/fuld skala, idet øen er afgrænset både geografisk og befolkningsmæssigt. Det kan dreje sig om projekter inden for energiforsyning, infrastruktur, elbiler, miljøløsninger, energieffektiviseringer og landbruget m.v. Bornholms Vækstforum arbejder således for

at blive anerkendt som en grøn test-ø, og har i den forbindelse iværksat en række initiativer, der støtter op omkring de erhvervsmæssige muligheder på området. Der er fokus på at forankre de grønne initiativer på Bornholms uddannelsesinstitutioner, herunder specielt på Campus Bornholm (EUD og gymnasieuddannelserne).

4. Design og arkitektur

Regeringen og en række private og regionale parter vil i foråret 2012 etablere et design- og arkitekturkonsortium med base i Kolding. Konsortiet skal blandt andet koordinere markedsføringen af danske designløsninger og aktiviteter på eksportmarkederne. Efter etableringen af konsortiet vil vækstforum blive kontaktet med henblik på et samarbejde for at sikre forankring i hele landet, herunder til Kunstakademiets Designskole på Bornholm.

Parterne er enige om behovet for et øget videngrundlag om, hvordan design kan anvendes i virksomhedernes innovationsaktiviteter. Vækstforum og Dansk Design Center vil drøfte de hidtidige erfaringer i regionen og undersøge muligheden for at gennemføre designpartnerskaber mellem Dansk Design Center og regionens små og mellemstore virksomheder.

Kulturministeriet deltager gerne i udbredelsen af brugen af design med afsæt i en række tiltag på designområdet, der har et erhvervspolitisk fokus.

5. Turisme

Der er enighed om, at de regionale vækstfora inddrages i forbindelse med arbejdet med at formulere en national turismestrategi samt i at udvikle bæredygtig grøn turisme og kulturturisme på grundlag af stedbundne potentialer.

De danske kystområder indeholder store natur- og landskabsværdier og kystturismen har stor betydning for Danmark og de danske yderområder og landdistrikter i særdeleshed. Kystturismen er imidlertid under pres, blandt andet fordi de traditionelle målgrupper – svenske og tyske børnefamilier – i stigende grad tager andre steder hen, som fx kan tilbyde billigere produkter. Parterne har en fælles interesse i at styrke og effektivisere samarbejdet blandt kystturismens mange aktører. På den baggrund er Center for Kystturisme blandt andet etableret i et samarbejde mellem Erhvervs- og Vækstministeriet, Region Midtjyllands, Syddanmarks, Sjællands og Nordjyllands vækstfora samt Ringkøbing-Skjern kommune. Centeret har til formål at forestå analyser, videnindsamling, gennemføre udviklingsaktiviteter mv., der kan bidrage til, at kystturismens forskellige aktører kan træffe strategiske beslutninger på et mere kvalificeret grundlag.

Parterne arbejder på muligheden for også at sikre en bornholmsk repræsentation i bestyrelsen, ligesom parterne er enige om, at sikre koordinering af aktiviteter mellem videncenteret i Hvide Sande og Center for Regional- og Turisemeforskning på Bornholm.

Parterne er således enige om at følge aktiviteterne i regi af Center for Kystturisme tæt. Regeringen vil desuden arbejde for, at Center for Kystturisme efter dets etablering i foråret 2012 tager initiativ til at få afdækket mulighederne for samarbejde med de

lokale aktionsgrupper (LAG) om turismefremme. Vækstforum vil derudover give konkrete indspil til at forbedre koordinationen i udviklingen og markedsføringen af dansk kystturisme. Indspillene gives i regi af koordinationsgruppen om turisme.

6. Fødevarer

Et konsortium med deltagelse af blandt andre Region Sjælland, Uddannelsescentret i Roskilde og Aalborg Universitet har i 2011 etableret Madkulturen, hvor ideer inden for madkultur og fødevarerinnovation kan løftes til konkrete initiativer. Madkulturen vil i samarbejde med vækstfora arbejde for at styrke den regionale identitet i fødevarer og vil blandt andet se på de regionale fødevareraktørers potentielle forretningsmuligheder i ”det ny nordiske køkken”, som oplever kraftigt stigende interesse på hjemme- og eksportmarkederne. Madkulturzonen indgår aktuelt i en satsning på Bornholm under navnet ”Det nye autentiske bornholmske køkken”, som både LAG Bornholm og Bornholms Vækstforum medfinansierer. Bornholm har en tydelig position på det danske fødevaremarked, og der er indsamlet forskningsresultater, som Center for Regional og Turismeforskning kan omsætte til gavn for andre regioner.

7. Samarbejde mellem vækstfora og de lokale aktionsgrupper

Attraktive levevilkår og gode rammer for at etablere, drive og udvikle virksomheder er vigtige elementer i at fastholde en positiv udvikling uden for de større byer. Visse landdistrikter og yderområder formår at skabe flere positive udviklingstendenser end andre. Når dette er tilfældet, tilskrives det ofte evnen til at udnytte de lokale erhvervspotentialer, som blandt andet findes inden for fødevarer, oplevelsesøkonomi og turisme.

De lokale aktionsgrupper har til opgave at styrke levevilkårene i landdistrikterne og styrke den lokale jobskabelse, fx gennem investeringer i mikrovirksomheder. Parterne er enige om at arbejde for at øge sammenhængen mellem vækstforums erhvervsudviklingsstrategi og de lokale aktionsgruppers investeringer i erhvervsudvikling, således at investeringerne i højere grad trækker i samme retning og bidrager til øget vækst og flere job i regionen. Som led heri vil Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter inviterer relevante parter til dialog om erfaringerne med og mulighederne for at styrke samarbejdet mellem LAG og vækstfora, herunder hvordan lokale erhvervspotentialer kan identificeres, understøttes og eventuelt indgå i den regionale helhed.

Fødevarerministeriet vil desuden med inddragelse af Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter fortsætte det tætte samarbejde med de lokale og regionale parter om udmøntningen af den såkaldte 280 mio. kr. pulje, hvor kommuner, regioner og lokale aktionsgrupper samarbejder om en udvikling af fødevarerhvervene, en styrket indsats for natur og miljø og udvikling af landdistrikter generelt. Parterne vil inden for det kommende år gøre status for resultater og perspektiver i samarbejdet herunder initiativer, der sikrer, at midlerne anvendes omkostningseffektivt.

8. Trafikal tilgængelighed til Bornholm

Parterne er enige om, at tilgængeligheden til og fra Bornholm er en central rammebetingelse for erhvervsudviklingen på øen. Kontrakten om færgebetjeningen af Bornholm, der gælder fra den 1. september 2011 og frem til 31. august 2017, har givet

bedre tilgængelighed, større passager- og fragtkapacitet og bedre muligheder for godstransporten til og fra Bornholm. Vækstforum er af den opfattelse, at prisniveauet for færgetransporten til og fra Bornholm er en barriere for erhvervsudviklingen på øen. Parterne er enige om at indgå i en dialog om strukturen for billetpriserne, i god tid inden den nuværende kontrakt udløber, idet spørgsmålet inddrages i det udvalg, der nedsættes, jf. Analyse af transportvilkårene for Bornholm, og som består af repræsentanter fra Transportministeriet, Trafikstyrelsen og Kontaktrådet for Trafikbetjening af Bornholm.

På baggrund af Transportministeriets analyse: "Analyse af rammevilkår for transport til og fra Bornholm" fra februar 2012, er parterne enige om, at der arbejdes videre med en række fokuspunkter:

1. Transportministeriet iværksætter i 2012 et udredningsarbejde om rammerne for den fremtidige færgebetjening til og fra Bornholm. Udredningsarbejdet vil blandt andet omfatte spørgsmålet om den fremtidige tonnage, takststruktur, sejlplan samt organisationsmodel. Arbejdet skal færdiggøres inden udgangen af 2013 med henblik på drøftelse i forligskredsen.
2. Transportministeriet vil undersøge de fremadrettede økonomiske rammer for Rønne Lufthavn i lyset af behovet for gode luftfartforbindelser til og fra øen.
3. Transportministeriet vil gennemføre en analyse af jernbanebetjening til Bornholm mellem København og Ystad, herunder som led i forberedelsen af kontrakt med DSB i 2015 og den nye model for færgebetjening i 2017.
4. Transportministeriet vil undersøge mulige barrierer for en effektiv og smidig afvikling af trafikken til og fra Bornholm via Sverige.
5. Transportministeriet vil i samarbejde med Center for Regional- og Turisemeforskning iværksætte arbejdet med en trafikmodel for Bornholm inden for rammerne af den kommende landstrafikmodel.

Parterne er også enige om, at arbejde videre med de anbefalinger, der ligger i redegørelsen fra udvalget om dansk luftfart fra marts 2012. Heri konstateres bl.a., at flytrafikken spiller en central rolle for Bornholms tilgængelighed. Det er en af redegørelsens anbefalinger, at Transportministeriets analyse af rammevilkår for transport til og fra Bornholm inddrages i en fremtidig strategi for indenrigsluftfarten, fordi der kan være behov for en særlig indsats.

9. Samarbejde om at styrke innovationskapaciteten

Regeringen og Bornholms Vækstforum har allerede et tæt samarbejde i dag på innovationsområdet, blandt andet om indsatser i regi af Fornyelsesfonden og Rådet for Teknologi og Innovation, blandt andet om at etablere strategiske, sammenhængende platforme for forskning og innovation, styrke virksomhedernes deltagelse i de danske innovationsnetværk, styrke smv'ers innovationskraft samt fremme samspil mellem den offentlige og private sektor.

Rådet for Teknologi og Innovation, Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser og de regionale vækstfora aftalte i februar 2011 at udarbejde en strategi for, hvordan man samlet set fra national og regional side kan skabe gode rammer for innovation, videndeling og vækst i innovationsnetværk og klynger, herunder at sikre et styrket samarbejde og arbejdsdeling mellem det statslige

og regionale niveau. Dette arbejde vil parterne gøre færdigt i 2012. Bornholms Vækstforum har medfinansieret et omfattende klyngesamarbejde på Bornholm, hvorved der er opnået særlige kompetencer i klyngeudvikling i yderområder, som gerne videreformidles til andre regioner.

Regeringen vil fremlægge en innovationsstrategi, der har til formål at øge innovationskapaciteten og skabe en fælles retning for innovationspolitikken. Som led i arbejdet med innovationsstrategien vil regeringen tage initiativ til en dialog med vækstfora om samspillet mellem de statslige og regionale innovationstilbud.

10. Adgang til risikovillig kapital

Parterne er enige om fortsat at have fokus på at medvirke til, at virksomheder har god adgang til risikovillig kapital og viden om relevante muligheder for finansiering.

11. Investeringsfremme

Regeringen vil arbejde for at tiltrække udenlandske investeringer og skabe bedre rammer for udenlandske virksomheders investeringer i Danmark. Regeringen vil derfor nedsætte en arbejdsgruppe, der skal sikre en styrket og effektiv koordination af indsatsen for at tiltrække og fastholde udenlandske virksomheder i Danmark. Arbejdsgruppen skal bl.a. gennemgå modtage- og fastholdelsesindsatsen med henblik på at sikre, at den skaber de mest optimale forhold for de udenlandske virksomheder, herunder sikre bedre koordination mellem den kommunale, regionale og nationale indsats. Regeringen vil invitere Danske Regioner, Copenhagen Capacity, Foreningen Vestdansk Investeringsfremme samt KL til at deltage i arbejdsgruppen. Vækstforum inviteres til at bidrage med indspil til processen i form af beskrivelser af udfordringer samt forslag til løsninger.

12. Adgang til information og rådgivning om etablering og drift af virksomhed

Det skal være attraktivt at drive virksomhed i Danmark, og derfor er det også vigtigt, at der blandt andet er god adgang til information og rådgivning om etablering og drift af virksomheder i alle egne af landet, herunder i landdistrikterne. Nye og mindre virksomheder, der modtager vejledning og rådgivning, har større chance for at udvikle sig til vækstværksættere og vækstvirksomheder. Samtidig betyder globaliseringen, at de danske virksomheders vækst- og fremtidsmuligheder i stigende grad afhænger af eksport og internationalisering.

Regeringen og de regionale vækstfora er enige om at gennemføre en dialog med deltagelse af relevante parter om mulighederne for at skabe endnu bedre sammenhæng mellem konkrete rådgivnings-, vejlednings- og sparringstilbud, og herunder at sikre, at de eksisterende tilbud bredes bedst muligt ud til relevante virksomheder.

13. Samarbejde om at udnytte nye muligheder i digitalisering

Digitalisering spiller en vigtig rolle i skabelsen af nye løsninger på samfunds- og erhvervsmæssige udfordringer og bidrager til at styrke konkurrencekraften i erhvervslivet. For at udnytte potentialet på området lancerede den tidligere regering, KL og Danske Regioner i august 2011 en fællesoffentlig digitaliseringsstrategi for 2011-15, der bl.a. skal lette virksomhedernes vej til vækst.

I februar 2012 blev erhvervs- og vækstministeren enig med KL, regionerne og telebranchen om fem konkrete initiativer, som skal øge mobildækningen i hele Danmark. I forbindelse hermed vil Erhvervsstyrelsen se på, hvilke muligheder og barrierer der er for at forbedre dækningen af højhastighedsforbindelser og for at forbedre mobildækningen gennem initiativer på Erhvervs- og Vækstministeriets område. Dette arbejde vil omfatte både tekniske, juridiske og økonomiske barrierer. Erhvervsstyrelsen forventer at levere initiativer allerede medio 2012. På baggrund af arbejdet vil der i givet fald kunne tages stilling til eventuelle politiske initiativer. Vækstforum vil blive orienteret om initiativerne.

14. Udrulning af bredbånd

Parterne er enige om at samarbejde om udrulning af bredbånd på Bornholm ved at undersøge de konkrete muligheder for at understøtte den fortsatte bredbåndsudrulning på Bornholm. En arbejdsgruppe under Erhvervs- og Vækstministeriet opgør medio 2012 en række måder, hvorpå kommuner og regioner kan fremme bredbåndsudviklingen og dermed bidrage til den danske målsætning, at alle skal kunne få adgang til en internetforbindelse med en hastighed på mindst 100 Mbit/s senest i 2020. Erhvervs- og Vækstministeriet vil med inddragelse af Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter - i samarbejde med vækstforum - bidrage til at udbrede budskaberne via møder i relevante fora, hvor blandt andet alle regioner og Bornholm vil kunne deltage.

15. Ungdomsuddannelse til fremtidens arbejdsmarked

Parterne er enige om at bedre og mere uddannelse er afgørende for en konkurrencedygtig arbejdsstyrke, der kan sikre vækst og velstand.

Parterne vil som led heri styrke samarbejdet om et bedre undervisnings- og læringsmiljø på erhvervsuddannelsesområdet og vil i 2012 fokusere på initiativer, der kan bidrage til at styrke talentarbejdet.

Regeringen og Bornholms Vækstforum er enige om at understøtte Campus Bornholms varetagelse af det praktikpladsopsøgende arbejde på Bornholm, herunder at bistå skolen i forbindelse med et eventuelt forsøg under Ministeriet for Børn og Undervisnings forsøgsprogram "Kvalitet i skolepraktik. De seks vækstfora vil blive inviteret til et fællesmøde af Ministeriet for Børn og Undervisning, hvor vækstforums ønsker samlet drøftes. Vækstforum og regeringen vil desuden fremme etableringen af partnerskaber mellem erhvervsskoler, virksomheder og GTS-institutter på initiativ ved vækstforum.

Parterne vil desuden etablere nye samarbejder på gymnasieområdet. Parterne vil samarbejde om rekrutteringen af gymnasiefremmede elever samt om at øge deres udbytte og gennemførelse af en gymnasial uddannelse. Regeringen vil konkret samarbejde med vækstforum om at videreformidle relevante erfaringer fra de enkelte regioner og Bornholm, og parterne vil indgå i relevante samarbejdsprojekter. Derudover vil parterne samarbejde om virkelighedsnære aktiviteter for talentfulde elever via netværksdannelse. Vækstforum og regeringen vil konkret støtte, at gymnasier indgår i dannelse af netværk med aftagerinstitutioner og virksomheder.

Indholdet af netværkene bør udformes i fællesskab med de deltagende gymnasier, aftagerinstitutioner og virksomheder.

Vækstforum og Ministeriet for Børn og Undervisning vil arbejde for at sikre et tættere lokalt samarbejde mellem uddannelsesinstitutionerne ved at understøtte de lokale institutioners overvejelser med henblik på indgåelse af fusioner mellem institutioner, etablering af campus eller administrative fællesskaber. Indsatsen vil særligt være relevant i visse yderområder på grund af den demografiske udvikling. Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter vil medvirke til at sikre videreformidling af gode eksempler på et tættere samarbejde.

Det er vigtigt for Bornholms Vækstforum og regeringen at sikre, at der udbydes en bred vifte af ungdomsuddannelser på Bornholm. Vækstforum peger på mulighederne for at øge de økonomiske incitamenter til at udbyde flere uddannelsesretninger, fx via højere taxameter for studerende i yderområder som Bornholm – og/eller øget tildeling af institutionstilskud. Regeringen vil nedsætte et udvalg, der skal udarbejde forslag til en taxameterreform vedrørende ungdomsuddannelserne. Forslag til indhold i taxameterreformen fra Bornholms Vækstforum vil kunne indgå i udvalgets fremadrettede arbejde.

16. Et tættere samarbejde mellem videregående uddannelser og erhvervslivet

Parterne vil fremme samarbejdet mellem erhvervsakademier, der blandt andet uddanner datamatikere, laboranter, finansøkonomer mv. og små- og mellemstore virksomheder på de enkelte regionale uddannelsesområder. Samarbejdet skal ske på grundlag af en fælles målsætning om kvalitet i erhvervsakademiuddannelserne og uddannelsesinstitutionernes aktive bidrag til udviklingsaktiviteter i virksomhederne og kan fx omfatte uddannelsesinstitutionernes medfinansiering af udviklingsprojekter, målrettet kompetenceudvikling af medarbejdere i virksomhederne, eksamensprojekter, 'udviklingsstipendier' for undervisere i ophold i virksomheder, SMV-medarbejdere som gæsteundervisere, virksomhedernes input til praksisnær casebaseret undervisning i uddannelserne mv.

Parterne er desuden enige om at gennemføre dialogmøder mellem de regionale vækstfora og ledelsen på de erhvervs- og professionsrettede videregående uddannelsesinstitutioner - herunder UCC og Metropol, hvor uddannelsesinstitutionerne og erhvervslivet kan drøfte, hvorledes institutionerne i højere grad kan understøtte vækst i virksomhederne gennem uddannelser og produktion af viden af høj kvalitet.

17. Styrket samarbejde om voksen- og efteruddannelse

Vækstforum og regeringen vil medvirke til at fremme samspillet mellem den regionale beskæftigelses- og erhvervs- og vækststudvikling samt voksen- og efteruddannelsesområdet. Vækstforum vil sætte fokus på et tættere samarbejde med Voksen- og Efteruddannelses-centrene (VEU-centrene) som den koordinerende enhed på voksen- og efteruddannelsesområdet. Regeringen vil sætte fokus på, at VEU-centrene sikrer et tættere samarbejde med vækstforum om voksen- og efteruddannelse. Parterne er enige om at styrke dette samarbejde ved at indgå i relevante samarbejdsprojekter.

Parterne er enige om, at for både videregående uddannelse og efteruddannelse gælder, at Bornholms geografiske placering gør det ønskeligt at videreudvikle fjernundervisning og blended learning. Vækstforum vil på den baggrund involvere bornholmske uddannelsesinstitutioner i udviklingen af pædagogiske undervisningsformer, der kan medvirke til, at Bornholm i videst muligt omfang sidestilles med andre landsdele.